

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

ÎNCHEIERE

12 martie 2014

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii:

Valeriu Doagă
Sveatoslav Moldovan, Iuliana Oprea

soluționînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Crucinin Boris, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Crucinin Boris împotriva lui Brițchi Serghei și Brițchi Tatiana privind declararea nulității contractului de înstrăinare cu condiția de întreținere pe viață,
împotriva deciziei Curții de Apel Chişinău din 07 noiembrie 2013,

C O N S T A T Ă :

La data de 19 iunie 2012, reclamantul Crucinin Boris a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Brițchi Serghei și Brițchi Tatiana privind declararea nulității contractului de înstrăinare cu condiția de întreținere pe viață.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că părinți lui: mama Crucinina Galina și tata Crucinin Nicolae, au divorțat în anul 1962.

Reclamantul este invalid de gradul III, dînsul a îngrijit de tatăl său Crucinin Nicolae care a decedat la data de 30.04.2012, suportînd toate cheltuielile pentru înmormîntare.

La înmormîntarea tatălui, pîrîții i-au prezentat reclamantului contratul de înstrăinare a apartamentului cu condiția întreținerii pe viață din numele lui Crucinin Nicolai. Susține însă că pîrîții nu l-au ajutat pe tatăl său cu nimic, nu au avut grije de Crucinin Nicolae, nu i-au procurat medicamente, nu achitau plata pentru serviciile comunale.

Menționează reclamantul că, la data de 26.04.1995, defunctul a întocmit pe numele lui Crucinin Boris testament, prin care i-a fost donat apartamentul nr. 88 din str. Trandafirilor, 15, mun. Chişinău cu toată avere. Reclamantul s-a adresat la notarul Filimon Vera cu cerere acceptarea succesiunii.

În cadrul examinării pricinii, la data de 27.11.2012, reclamantul a depus o cerere de completare a acțiunii, solicitînd anularea contractului de înstrăinare cu condiția de întreținere pe viață din 29.01.2010, încheiat între Crucinin Nicolae și Brițchi Serghei și Brițchi Tatiana, pe motivul că la momentul încheierii și semnării contractului, Crucinin Nicolae, după starea sănătății sale, nu putea să conștientizeze acțiunile sale și dirija cu ele. În cazul declarării nulității contrecatului

a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate în baza succesiunii asupra apartamentului nr.15 din str. Trandafirilor, 88, mun. Chișinău, după decesul tatălui său Crucinin Nicolae.

Prin hotărîrea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 21 iunie 2013 acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

În susținerea soluției, instanța de fond a menționat că, deși reclamantul a invocat în susținerea cerinței de nulitate două temeuri, care sunt contradictorii, le-a examinat pe ambele sub aspectul legalității și probării lor. Astfel, referitor la nulitatea contractului în urma stării de neconștientizare a acțiunilor sale de către beneficiar, instanța a aplicat prevederile art. 225 CC, constatînd că atît martorii audiați, cît și materialele cauzei, denotă că Crucinin Nicolai la momentul semnării contractului litigios avea capacitatea de a conștientiza acțiunile sale și de a dirija cu ele.

Referitor la temeiul nulității cum că dobînditorii nu și-au executat obligațiile contractuale de întreținere a beneficiarului, instanța a statuat că nu se conține în nici unul din art. 221-232 CC, care prevăd expres temeiurile de nulitate a unui act juridic. Totodată, a menționat că legiuitorul a atribuit expres dreptul de rezoluțiune a contractului numai beneficiarului sau dobînditorului, calitate care lui Crucinin Boris îi lipsește.

La data de 05.07.2013, Crucinin Boris a declarat apel împotriva hotărîrii instanței de fond, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 21 iunie 2013 și emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea apelului a indicat că, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, pe care prima instanță le consideră constate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente. Instanța nu a luat în considerație faptul că, Brițchi Serghei și Brițchi Tatiana sînt angajații ÎMGFL, ambii prin abuz de serviciu, cu scopul meschin au încheiat contractul de înstrăinare a apartamentului cu condiția întreținerii pe viață cu persoana bolnavă, singuratică și neputencioasă Crucinin Nicolai. În acest caz, la autentificarea contractului, notarul era obligat să invite doi martori. Instanța drept probă de respingerea acțiunii a reținut raportul de expertiză psihiatrică postum în privința lui Crucinin Nicolai, însă conform art. 158 CPC, raportul de expertiză nu este obligatoriu pentru instanța de judecată și se apreciază conform art. 130 CPC. La fel a amănționat că instanța a dat apreciere eronată declarațiilor martorilor. La caz, Grișchina Lada a reziliat contractul de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață încheiat cu Crucinin N. și nu cunoaște despre contractul încheiat cu Brițchi. Martorul Juravliova Tamara locuiește la primul etaj în altă scară în partea opusă a scării și a apartamentului în care a locuit Crucinin N., din care considerente nu poate să cunoască că Crucinin N. în 2011 și 2012 s-a aflat în spital, a suportat două ictuse cerebrale. Martorul Tutunaru lucrează în calitate de lăcătuș la ÎMGFL și nicidecum nu este vecinul lui Crucinin N. în același timp, instanța a dat o apreciere critică declarațiilor martorilor din partea reclamantului.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2013, a fost respins apelul declarat de Crucinin Boris și menținută hotărîrea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 21 iunie 2013.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant nu și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului. Totodată, a fost indicat că, prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural și în consecință a adoptat o hotărîre legală și întemeiată.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 03.01.2014, Crucinin Boris a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2013 și a hotărîrii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 21 iunie 2013 și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

În argumentarea recursului recurentul a invocat argumentele expuse și în cererea de apel, menționînd că instanțele au examinat superficial litigiul.

În speță, recurentul a susținut că instanțele nu au considerat oportun de a se expune asupra probelor anexate la dosar, care demonstrează esența încălcării condițiilor contractului litigios, or, intimații nu au participat la funeralii și nici nu au contribuit la acestea.

Brițchi Seghei și Brițchi Tatiana au depus referință pe marginea recursului declarat, prin care a solicitat declararea acestuia inadmisibil.

Examinînd temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele pricinii civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificînd motivele de casare invocate în cererea de recurs, Colegiul atestă că recurentul indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele au apreciat înscrisurile probatoare și au constatat circumstanțele cauzei. În viziunea recurentului, instanțele au examinat superficial litigiul, precum și nu au considerat oportun de a se expune asupra probelor anexate la dosar, care demonstrează esența încălcării condițiilor contractului litigios, or, intimații nu au participat la funeralii și nici nu au contribuit la acestea.

Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

În speță, Colegiul menționează că, recursul în cauză conține obiecțiile de fapt și de drept, care deja au fost obiect de studiere și verificare de către instanțele ierarhic inferioare, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei, în modul în care este garantat de articolului 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admitere a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, așa cum formal invocă recurentul și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept, verificîndu-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, Colegiul constată că argumentele invocate de recurent nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acestea nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Potrivit prevederilor art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC RM cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, pe cînd în recursul declarat de Crucinin Boris, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Crucinin Boris ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC al RM, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D I S P U N E:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Crucinin Boris, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2013, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Crucinin Boris împotriva lui Brițchi Serghei și Brițchi Tatiana privind declararea nulității contractului de înstrăinare cu condiția de întreținere pe viață.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea